

(דף ט"ו ע"א) דִּלְתַתָּא לֹא יִמִּישׁ מִתּוֹךְ הָאֵהֶל, וְיִנִּיק מִנָּה תְּדִירָא.

בְּגִין כְּהֵ, כִּד חָמָא מִשָּׁה, לְסַמְא"ל, נְחִית לְסִייעָא לְעַמְלָק, אָמַר מִשָּׁה, וְדָאי הָאי נַעַר יְקוּם לְקַבְלִיהָ, וְיִשְׁלוּט עָלֶיהָ, לְנַצְחָא לִיהָ. מִיָּד וַיֹּאמֶר מִשָּׁה אֶל יְהוֹשֻׁעַ בְּחַר לָנוּ אַנְשִׁים וַיֵּצֵא הַלָּחֶם בְּעַמְלָק, דִּילָךְ הָאי קָרְבָא דִּלְתַתָּא, וְאַנָּא אֲזַדְרִי לְקָרְבָא דְלַעִילָא. בְּחַר לָנוּ אַנְשִׁים, זַכָּאִין בְּנֵי זַכָּאִין, דִּיתְחִזּוּן לְמַתָּה עִמָּה.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּשַׁעֲתָא דְנַפִּיק יְהוֹשֻׁעַ נַעַר. אֲתַעַר נַעַר דְלַעִילָא, וְאֲתַתְּקַן בְּכַמְהָ תִּיקוּנֵין בְּכַמְהָ זַיִנֵין, דְאֲתַקִּינַת לִיהָ אִמִּיהָ, לְקָרְבָא דָּא, לְנַקְמָא נּוֹקְמָא דְבְרִית. וְהִינֵנוּ דְכַתִּיב, (ויקרא כו) חָרַב נּוֹקְמַת נָקָם בְּרִית, וְדָא הוּא רָזָא דְכַתִּיב, וַיַּחֲלֹשׁ יְהוֹשֻׁעַ אֶת עַמְלָק וְאֶת עַמּוֹ לְפִי חָרַב. לְפִי חָרַב וְדָאי, וְלֹא לְפָנִים רּוֹמְחִין וְזַיִנֵין, אֲלֵא בְּחָרַב וְדָאי הָיא, הָאי דְאֶקְרִי חָרַב נּוֹקְמַת נָקָם בְּרִית.

וּמִשָּׁה אֲתַתְּקַן לְקָרְבָא דְלַעִילָא, וַיְדִי מִשָּׁה כְּבָדִים: כְּבָדִים מִמֶּשׁ, יְקִירִין, קְדִישִׁין, לָא אֲסַתְּאָבִן לְעַלְמִין. יְקִירִין דְאֲתַחֲזוּן לְאַנְחָא בְּהוּ קָרְבָא דְלַעִילָא. וַיִּקְחוּ אֹבֹן וַיְשִׁימוּ תַּחְתּוֹ וַיֵּשֶׁב עָלֶיהָ, בְּגִין דִּישְׂרָאֵל שְׂרִיין בְּצַעְרָא, וַיְהִי עִמָּהוּן בְּצַעְרִיהוּן.

וְאַהֲרֹן וְחֹרֵר תְּמַכּוּ בִּידֵי מִזָּה אֶחָד וּמִזָּה אֶחָד וַיְהִי יָדָיו אֲמוּנָה וְגו', מָאי תְּמַכּוּ בִּידָיו. אֲמוּנָה. (אֲמוּנָה, מְהִימְנוּתָא וְדָאי) וְכִי עַל דְאַהֲרֹן וְחֹרֵר תְּמַכּוּ לִידָיו, הוּוּ יָדָיו אֲמוּנָה. אֲלֵא, מִשָּׁה כִּלְאָ בְּחַכְמָתָא עֲבִיד מַה דְעֵבִיד. אֲהֲרֹן וְחֹרֵר, דָּא מְסַטְרָא דִּילֵיהָ, וְדָא מְסַטְרָא דִּילֵיהָ, וַיְדוּי בְּאַמְצַעִיתָא, וְעַל דָּא וַיְהִי יָדָיו אֲמוּנָה, מְהִימְנוּתָא. אֲהֲרֹן בְּגִין דִּיתַעַר סַטְרָא דִּילֵיהָ, וְחֹרֵר בְּגִין דִּיתַעַר סַטְרָא דִּילֵיהָ, וְהוּוּ אֲחִידֵן בִּידָיו מִפָּאן וּמִפָּאן, דְאֲשַׁתְּכַחָא סִינְעָא דְלַעִילָא.

וְהָיָה כַּאֲשֶׁר יָרִים מִשָּׁה יָדוֹ וְגִבְרִי יִשְׂרָאֵל. (שמות יז) כַּאֲשֶׁר יָרִים: דְּזַקִּיפָּה יִמִּינָא עַל שְׁמַאלָא, וְאֲתַפּוּזֵן בְּפִרְיֵשוֹ דִּידָיו. וְגִבְרִי יִשְׂרָאֵל: יִשְׂרָאֵל דְלַעִילָא. וְכַאֲשֶׁר יָנִיחַ יָדוֹ וְגִבְרִי עַמְלָק, בְּשַׁעֲתָא דִּישְׂרָאֵל לְתַתָּא, מִשְׁתַּכְּבִּין מַצְלוֹתָא, לֹא יִכְלִין יָדֵי מִשָּׁה לְמִיָּקָם בְּזַקִּיפּוֹ, וְגִבְרִי עַמְלָק. מִפָּאן אֹלִיפְנָא, אַף עַל גַּב דְּכַהֲנָא פְּרִישׁ יָדָיו, בְּקָרְבָנָא, לְתַקְנָא גְרַמִּיהָ בְּכִלְאָ, יִשְׂרָאֵל בְּעֵינֵין לְאֲשַׁתְּכַחָא בְּעִלוֹתְהוּן, עִמִּיהָ.

תָּאנָא, בְּקָרְבָא דָּא דְעַמְלָק, אֲשַׁתְּכַחֵוּ עֲלָאִין וְתַתָּאִין, וְעַל דָּא, וַיְהִי יָדָיו אֲמוּנָה, בְּהִימְנוּתָא כְּדָקָא חָזִי. וַיְהִי יָדָיו אֲמוּנָה. וַיְהִי יָדָיו מִיבְעֵי לִיהָ. אֲלֵא, בְּגִין דְתַלְתָּא כִּלְאָ בִּימִינָא, כְּתִיב וַיְהִי. וְכַתִּיב יָדָיו, בְּגִין דְהוּא עַקְרָא דְכִלְאָ. וְכַתִּיב, (שמות טז) יִמִּינָהּ יָיִ נְאֻדְרִי בְּפִחַ יִמִּינָהּ יָיִ תַּרְעִין אוֹיֵב. וַיֹּאמֶר יָיִ אֶל מִשָּׁה כְּתִב זֹאת זְכָרוֹן בְּסִפְרִי וְגו'. (שמות יז) תָּא חָזִי, מַה כְּתִיב לַעִילָא, וַיַּחֲלוֹשׁ יְהוֹשֻׁעַ אֶת עַמְלָק וְאֶת עַמּוֹ לְפִי חָרַב. וַיַּחֲלֹשׁ, וַיַּהֲרוֹג מִיבְעֵי לִיהָ. אֲלֵא, וַיַּחֲלֹשׁ, בְּמַה דְאֲתַמַּר, (ישעיה יד) חוֹלָשׁ עַל גּוֹיִם. יְהוֹשֻׁעַ הָוָה חוֹלָשׁ עָלֶיהֶו, וְהָוָה חָרַב נּוֹקְמַת נָקָם בְּרִית קָטִיל לוֹן, דְכַתִּיב לְפִי חָרַב בְּמַה דְאֲתַמַּר.

כְּתִב זֹאת זְכָרוֹן, זֹאת דִּיקָא. וְשִׁים בְּאֲזֵנֵי יְהוֹשֻׁעַ, דְּהָא הוּא זְמִין לְקַטְלָא מַלְכִּין אֲחֲרֵנִין. כִּי מַחַה אֲמַחַה. מַחַה: לַעִילָא. אֲמַחַה: לְתַתָּא. זְכָר, דְּוִכְרָנָא דְלַעִילָא וְתַתָּא.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כְּתִיב כִּי מָחָה אֶמְחָה, וּכְתִיב (דְּבָרִים כה) תִּמְחָה אֶת זִכְר עַמְלֶק. אֵלֶּא, אָמַר קִדְשָׁא בְּרִידָה הוּא, אַתּוּן מְחוּן דְּיִכְרְנִיה לְתַתָּא, וְאַנָּא אֶמְחָה דְּיִכְרְנִיה לְעֵילָא.

אָמַר רַבִּי יוֹסֵי, עַמְלֶק עַמִּין אַחְרָנִין אֵינְתִי עַמִּיה, וּכְלָהוּ דְּחִילוֹ לְקַרְבָּא בְּהוּ בִּישְׂרָאֵל, בַּר אֵיהוּ. וּבְגִין כּוּ, יְהוֹשֻׁעַ תָּוָה חוֹלֵשׁ עֲלֵיהוּ. רַבִּי יִיסָא אָמַר, וַיְחַלֵּשׁ יְהוֹשֻׁעַ, דְּתַבַּר חֵילָא דְּלַהוֹן מְלַעֲיָא. וַיְבִן מֹשֶׁה מִזְבֵּחַ וַיִּקְרָא שְׁמוֹ יְי' נָפְסִי. (שְׁמוֹת יז) וַיְבִן מֹשֶׁה מִזְבֵּחַ, לְקַבֵּל הַהוּא דְּלַעֲיָא. וַיִּקְרָא שְׁמוֹ הַהוּא מֹשֶׁה (נ"א דְּהוּא מִזְבֵּחַ) יְי' נָפְסִי. מָאִי יְי' נָפְסִי. בְּגִין דְּאַנְקִים נִקְמַתָּא דְּהוּא רְשִׁימָא (דף ט"ו ע"ב) קְדִישָׁא דִּישְׂרָאֵל, וּמַה הוּא זְמָנָא אַתְקַרִי, חֶרֶב נִזְקַמַת נָקָם בְּרִית.

רַבִּי יוֹסֵי אָמַר, וַיְבִן מֹשֶׁה מִזְבֵּחַ, מִזְבֵּחַ לְכַפָּרָא עֲלֵיהוּ. וַיִּקְרָא שְׁמוֹ. שְׁמוֹ דְּמָאן. אָמַר רַבִּי חֲנִיָּא שְׁמִיה דְּמַדְבַּחָא הוּא. יְי' נָפְסִי: כְּמַה דְּאֵת אָמַר, וְשֵׁם נָפְסִיהוּ. וְכִלָּא מְלָה חַד, עַל דְּאַתְפָּרְעוּ יִשְׂרָאֵל, וְאַתְגַּלְיָא הַהוּא אֶת קְנִימָא, רְשִׁימָא קְדִישָׁא. מְכָאן אֹלִיפְנָא, דְּכִינּוּן דְּאַתְגַּזֵּר בְּרִיה דְּבַר נָשׁ, וְאַתְגַּלְיָא בֵּיה אֶת רְשִׁימָא קְדִישָׁא קְנִימָא, הַהוּא אֶקְרִי מִזְבֵּחַ לְכַפָּרָא עֲלֵיהּ. וּמַה שְׁמִיה. יְי' נָפְסִי. כְּגוֹנָא דְּאֵ יַעֲקֹב, בְּנֵה מַדְבַּחָא, דְּכְתִיב, (בְּרֵאשִׁית לג) וַיֵּצֵב שֵׁם מִזְבֵּחַ וַיִּקְרָא לוֹ אֵל אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל. לְמָאן. לְהַהוּא אַתְר דְּאַקְרִי מִזְבֵּחַ. וּמָאן שְׁמִיה. אֵל אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל.

אָמַר רַבִּי יוֹסֵי, מָאִי דְּכְתִיב, (שְׁמוֹת כד) וַיִּרְאוּ אֶת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וַגּוֹ'. וְכִי מָאן יָכִיל לְמַחְמִי לִיה לְקוֹדְשָׁא בְּרִידָה הוּא, וְהָא כְּתִיב (שְׁמוֹת לג) כִּי לֹא יֵרְאוּ הָאָדָם וְחַי. וְהָכָא אָמַר וַיִּרְאוּ אֵלָא דְּאַתְגַּלְיָא קִשְׁת עֲלֵיהוּ בְּגוֹנִין נְהִירִין, וְהָכִי תַנְיִנּוּ, כֹּל מָאן דְּאַסְתַּפֵּל בְּקִשְׁת, כְּמָאן דְּמַסְתַּפֵּל בְּשַׁכְּנִינָה, וְלֹאֲסְתַּפֵּל בְּשַׁכְּנִינָא אָסִיר.

וְעַל דָּא, אָסִיר לִיה לְאִינִישׁ, לְאַסְתַּפֵּל בְּאַעֲבָעֵיהוּ דְּכַהֲנִי, בְּשַׁעֲתָא דְּפָרְסִי יְדִינְהוּ. אָסִיר לְאַסְתַּפֵּל בְּקִשְׁת. מָאן קִשְׁת. אָמַר רַבִּי אַבְיָא, בְּקִשְׁת סִתָּם אָמַר לִיה מָאִי בְּקִשְׁת סִתָּם אָמַר לִיה בְּקִשְׁת דְּלַעֲיָא, וּבְקִשְׁת דְּלַתְתָּא.

בְּקִשְׁת דְּלַעֲיָא, בְּגוֹנִין. דְּכֹל מָאן דְּיִסְתַּפֵּל בְּגוֹנִין, כְּאִילוּ אֲסְתַּפֵּל בְּאַתְר דְּלַעֲיָא, וְאַסִיר לְאַסְתַּפֵּל בֵּיה, דְּלֹא יַעֲבִיד קְלָנָא בְּשַׁכְּנִינָא. קִשְׁת דְּלַתְתָּא מָאִי הִיא. הַהוּא אֶת קְנִימָא, דְּאַתְרִישִׁים בֵּיה כְּבַר נָשׁ, דְּכֹל מָאן דְּיִסְתַּפֵּל בֵּיה, עֲבִיד קְלָנָא לְעֵילָא.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אִי הָכִי וְהָכְתִיב (בְּרֵאשִׁית כד) שִׁים נָא יָדְךָ תַּחַת יְרֵכִי, דְּתָוָה אֹמִי לִיה בְּהָא אֶת. אָמַר לִיה, אָנַח לְהוּ לְאַבְחָן דְּעֵלְמָא, דְּלִית אִינוּן כְּשָׂאָר בְּנֵי עֵלְמָא. וְעוּדָא, שִׁים נָא יָדְךָ תַּחַת יְרֵכִי כְּתִיב, וְלֹא כְּתִיב רָאָה תַּחַת יְרֵכִי, בְּגִין כּוּ אָסִיר לְאַסְתַּפֵּל בְּקִשְׁת סִתָּם, כְּמַה דְּתַנְיִנּוּ.

תְּאַנָּא, וַיִּרְאוּ אֶת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, דְּאַתְגַּלְיָא קִשְׁת עֲלֵיהוּ, בְּגוֹנִין שְׁפִירִין נְהִירִין, מְלַחְטִין לְכָל עֵיבַר, מִשְׁמַע דְּכְתִיב, אֶת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וְלֹא כְּתִיב וַיִּרְאוּ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי, נְהוּרָא דְּבוֹצִינָא דְּשַׁכְּנִינָא. וּמָאִי נִיהוּ. הַהוּא דְּאַקְרִי נַעַר, דְּמִשְׁמֵשׁ לְשַׁכְּנִינָא, בְּמַקְדֵּשָׁא. וּבְגִין כּוּ, אֶת דִּיקָא.

וְתַחַת רַגְלָיו כְּמַעֲשֵׂה לְבַנְת הַסְּפִיר, וְאֶתְרָשִׁים בֵּיה תַּחֲוֹת דּוֹכְתִּיהָ, חֵד לְבִינְתָּא מֵאֵינּוֹן לְבִינִין
וְהוּוּ בְּנִין בְּמַצְרִים, וְתִנְיָנוֹ, אֶתְתָּא חֲדָא אוֹלִידַת בְּמַצְרִים, וְהוּוּ אֶתִּין סְרָכִי פְרָעָה, וְעֹאֲלַת לִיה
בְּחֵד לְבִינְתָּא, וְאֶתָּא פֶּס יָדָא וְאֶחִיד לִיה, וְאֶתְרָשִׁים תַּחֲוֹת רַגְלָיו דְּשְׂכִינְתָּא, וְקִימָא קַמִּיהָ, עַד
וְאֶתְוֹקֵד בִּי מְקַדְשָׁא דְלִתְתָּא, וְדִכְתִּיב, (איכה ב) וְלֹא זָכַר הַדּוֹם רַגְלָיו.

ר' חֵיָא אָמַר, לְבַנְת הַסְּפִיר: נְהִירוּתָא דְסְפִיר, קְלָדִיטִי בְּקַנְדִיטִי גְלִיפִין עֲלָאִין דְלֵעִילָא, וְדִמְתְּלֵהָטָא
לְשִׁבְעִין וְתִרִין עֲבָרִי, הָדָא הוּוּ דְכְתִיב, (ישעיה נד) וַיִּסְדַּתִּיךָ בַּסְּפִירִים. (שמות כד) וּכְעֵצִים הַשָּׁמַיִם.
מָאִי עֵצִים הַשָּׁמַיִם. אָמַר רַבִּי אַבָּא, מָה עֵצִים הַשָּׁמַיִם, גְּלִיפָא בְּשִׁבְעִין וְתִרִין עֲנָפִין, פְּרַחֲזִין מְלַהֲטִין
בְּכָל עֵיבָר. אוּף הָכָא, חִיזוּ דְהָהוּא עֵצִים הַשָּׁמַיִם כְּחִיזוּ שְׂמֵיָא מִמֶּנָּשׁ. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, כֹּלָּא
אֶתְרָשִׁים בְּהָהוּא נְהִירוֹ, וְחִיזוּ דְמִתְגַּלְפָּא מִסְטָרָא דְשְׂכִינְתָּא.

אָמַר רַבִּי חִזְקִיָּה, אִי הָכִי, וְהָא שְׁתִּין אֵינּוֹן, בְּסַחְרָנִיהָ דְשְׂכִינְתָּא, וְדִכְתִּיב, (שיר השירים ג) שְׁשִׁים
גְּבוּרִים סָבִיב לָהּ. אָמַר לִיה הָכִי הוּוּ וְדָאִי. אֶלָּא אֵינּוֹן שְׁתִּין, אֶתְנַהֲרוּ בְתַרִּיסַר תַּחֲוֹמִין, וְלֹא
אֶעֱדִיאוּ מִסַּחְרָנִיהָ לְעֵלְמִין. וְתִנְיָנוֹ, תַרִּיסַר תַּחֲוֹמִין, גְּלִיפִין עֲלָאִין, בְּמִתְקָלָא סְלִיקוּ, בְּאֵילָנָא
קַדִּישָׁא רַבָּא וְתַקִּיף. וְכִלְהוּ נְהִירִין בְּמִטְרוֹנִיתָא, כַּד אֶתְחַבְּרַת בְּמִלְפָּא. וְדָא הוּוּ עֵצִים הַשָּׁמַיִם,
עֵצִים הַשָּׁמַיִם מִמֶּנָּשׁ. וְכָל אֵינּוֹן נְהִירִין שְׂבִילִין, מְנַהֲרִין בֵּיה, בְּנַהֲרוֹ דְמִטְרוֹנִיתָא.

וְתֵאנָא, נְהִירוֹ דְאֵלִין שְׁתִּין, דְסַחְרָנְהָא, רְשִׁימִין בֵּיה בְּהָהוּא נַע"ר, וְקַרִּינִין לְהוּוּ שְׁתִּין פּוֹלְסִי דְנַנְרָא,
דְאֶתְלַבֵּשׁ בְּהוּ מִסְטָר דְשְׂכִינְתָּא, מְתַלְהֲטִין בְּדִינָא, הָדָא הוּוּ דְכְתִיב

